



Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 9. novembra 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Konkurzné konania – Nariadenie (ES) č. 1346/2000 – Príslušný súd – Žaloba na nekalosúťažné konanie podaná v rámci konkurzného konania – Žaloba podaná spoločnosťou so sídlom v inom členskom štáte proti nadobúdateľovi jedného odvetvia činnosti spoločnosti v konkurznom konaní – Žaloba nesúvisiaca s konkurzným konaním alebo žaloba vyplývajúca priamo z takéhoto konania, ktorá je s ním úzko spätá“

Vo veci C-641/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) z 29. novembra 2016 a doručený Súdnemu dvoru 12. decembra 2016, ktorý súvisí s konaním:

Tünkers France,

Tünkers Maschinenbau GmbH

proti

Expert France,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predsedníčka prvej komory R. Silva de Lapuerta (spravodajkyňa), sudcovia C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev a E. Regan,

generálny advokát: E. Tančev,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Tünkers Maschinenbau GmbH a Tünkers France, v zastúpení: J.-J. Gattineau a C. Fattaccini, avocats,
- francúzska vláda, v zastúpení: D. Colas, E. de Moustier a E. Armoet, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Heller a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: francúzština.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, 2000, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191).
- 2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi spoločnosťami Tunkers France (ďalej len „TF“) a Tunkers Maschinenbau GmbH (ďalej len „TM“) a spoločnosťou Expert France týkajúceho sa žaloby na nekalosúťažné konanie, ktorú proti spoločnostiam TM a TF podala Expert France.

Právny rámec

Nariadenie č. 1346/2000

- 3 Odôvodnenia 4, 6 a 7 nariadenia č. 1346/2000 stanovujú:

„(4) Na riadne fungovanie vnútorného trhu je nevyhnutné zabrániť podnetom, ktoré by zúčastnené strany viedli k tomu, aby majetok alebo súdne konania prenášali z jedného členského štátu do druhého v snahe získať výhodnejšie právne postavenie (dohadovanie o súdnej príslušnosti).

...

(6) V súlade so zásadou proporcionality by sa toto nariadenie malo obmedziť na ustanovenia o súdnej právomoci na začatie konkurzného konania a na rozsudky, ktoré sú vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté. Okrem toho by toto nariadenie malo obsahovať ustanovenia o uznávaní takých rozsudkov a o príslušnom práve, ktoré tiež spĺňajú túto zásadu.

(7) Konkurzné konania týkajúce sa likvidácie platobne neschopných spoločností a iných právnických osôb, súdnych zmierov, vyrovnaní a podobných konaní sú vylúčené z rozsahu Bruselského dohovoru o súdnej právomoci a vymáhaní rozsudkov v občianskych a obchodných veciach [z roku 1968 – *neoficiálne znenie*] v znení zmien a doplnkov dohovoru o pristúpení k tomuto dohovoru.“

- 4 V článku 3 ods. 1 tohto nariadenia sa uvádza:

„Právomoc na začatie konkurzných konaní majú sudy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Pri obchodných spoločnostiach a u právnických osôb sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo.“

Nariadenie (ES) č. 44/2001

- 5 Odôvodnenia 7 a 19 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42) stanovujú:

„(7) Nariadenie musí upraviť všetky hlavné občianske a obchodné veci popri ďalších presne vymedzených veciach [Toto nariadenie musí upravovať všetky hlavné občianske a obchodné veci okrem niektorých presne vymedzených vecí – *neoficiálny preklad*].

...

(19) Treba zaručiť kontinuitu medzi Bruselským dohovorom a týmto nariadením a musia sa určiť prechodné ustanovenia na tento účel. Rovnaká potreba kontinuity sa týka aj výkladu Bruselského dohovoru Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev a Protokol z roku 1971 by sa mal naďalej uplatniť na konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia.“

- 6 Článok 1 ods. 1 a 2 nariadenia č. 44/2001 stanovuje:

„1. Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatní sa najmä na daňové, colné a správne veci.

2. Nariadenie sa neuplatní na:

- a) osobný stav a právnu spôsobilosť fyzických osôb, majetkové práva vyplývajúce z manželského vzťahu, dedenia zo závetu alebo zo zákona;
- b) konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania;
- c) sociálne zabezpečenie;
- d) rozhodcovské konanie.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 7 Expert Maschinenbau GmbH, spoločnosť založená podľa nemeckého práva, vyrába zariadenia pre automobilový priemysel, ktorých výhradná distribúcia bola vo Francúzsku zverená spoločnosti Expert France.
- 8 Amtsgericht Darmstadt (Okresný súd Darmstadt, Nemecko) začal 14. júla 2006 voči spoločnosti Expert Maschinenbau konkurzné konanie a vymenoval správcu konkurznej podstaty.
- 9 Dňa 13. septembra 2006 správca konkurznej podstaty uzatvoril so spoločnosťou TM dočasnú zmluvu o prevode, v ktorej sa stanovilo, že jedno odvetvie činnosti spoločnosti Expert Maschinenbau bude vykonávať TM. 22. septembra 2006 správca konkurznej podstaty previedol uvedené odvetvie činnosti na spoločnosť Wetzel Fahrzeugbau GmbH, založenú podľa nemeckého práva, ktorá je dcérskou spoločnosťou TM.
- 10 Listami z 19. septembra 2006, ako aj z 24. a 27. októbra 2006 vyzvala TM zákazníkov spoločnosti Expert France, ktorým sa predstavila ako nadobúdateľ spoločnosti Expert Maschinenbau, aby sa od daného momentu obracali s objednávkami na ňu.

- 11 Expert France, ktorá sa domnieva, že tento krok predstavoval nekalú súťaž, podala 25. februára 2013 na Tribunal de commerce de Paris (Obchodný súd Paríž, Francúzsko) proti spoločnostiam TM a TF žalobu na nekalosúťažné konanie.
- 12 TM a TF namietali nedostatok právomoci tohto súdu na základe článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 a tvrdili, že spor patrí do právomoci Amtsgericht Darmstadt (Okresný súd Darmstadt) ako súdu, ktorý začal konkurzné konanie voči spoločnosti Expert Maschinenbau.
- 13 Tribunal de commerce de Paris (Obchodný súd Paríž) rozsudkom z 8. novembra 2013 námietku nedostatku právomoci zamietol, čo 19. júna 2014 potvrdil rozsudok Cour d'appel de Paris (Odvolací súd Paríž, Francúzsko). TM a TF podali proti tomuto rozsudku kasačný opravný prostriedok na vnútroštátny súd. Tvrdia, že príslušným súdom, ktorý má rozhodovať o žalobe na nekalosúťažné konanie, z dôvodu, že takáto žaloba vyplýva priamo z konkurzného konania, je súd, ktorý toto konanie začal.
- 14 V tomto kontexte má vnútroštátny súd pochybnosti o rozsahu medzinárodnej právomoci súdu, ktorý konkurzné konanie začal, ako je stanovená v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000, a zameriava sa konkrétne na to, či žaloba na nekalosúťažné konanie podaná dcérskou spoločnosťou spoločnosti v konkurznom konaní sa môže považovať za žalobu, ktorá priamo vyplýva z konkurzného konania a ktorá je s ním úzko spätá.
- 15 Za týchto podmienok Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 3 nariadenia [č. 1346/2000] vykladať v tom zmysle, že žaloba na nekalosúťažné konanie, ktorou sa nadobúdateľovi odvetvia činnosti nadobudnutého v rámci konkurzného konania vytyka, že sa neoprávnene vydával za subjekt zabezpečujúci výhradnú distribúciu výrobkov vyrábaných dlžníkom, patrí výlučne do právomoci súdu, ktorý začal konkurzné konanie?“

O prejudiciálnej otázke

- 16 Odpoveď na prejudiciálnu otázku vyžaduje určenie rozsahu právomoci súdu, ktorý začal konkurzné konanie v zmysle článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000, keďže článok 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001, ktorý sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach, vylučuje „konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania“ zo svojej pôsobnosti.
- 17 V tomto ohľade treba pripomenúť, že Súdny dvor na základe najmä historických prác týkajúcich sa Dohovoru o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach z 27. septembra 1968 (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32, ďalej len „Bruselský dohovor“), čo je text, ktorý bol nahradený nariadením č. 44/2001, rozhodol, že toto nariadenie a nariadenie č. 1346/2000 sa majú vykladať takým spôsobom, aby nedochádzalo k akémukoľvek prekryvaniu právnych noriem, ktoré tieto texty stanovujú, a k akémukoľvek právnemu vákuu. Podľa článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001 žaloby vylúčené z pôsobnosti tohto nariadenia, keďže patria medzi „konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania“, teda patria do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000. Žaloby, ktoré nepatria do pôsobnosti článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000, patria symetricky do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001 (rozsudok zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 21).
- 18 Súdny dvor takisto zdôraznil, že úmyslom normotvorcu Únie bolo, ako sa okrem iného uvádza v odôvodnení 7 nariadenia č. 44/2001, prikloniť sa k širokej koncepcii pojmu „občianska a obchodná vec“, ktorý sa nachádza v článku 1 ods. 1 tohto nariadenia, a v dôsledku toho k jeho širokej

pôsobnosti. Naopak pôsobnosť nariadenia č. 1346/2000 by v súlade s jeho odôvodnením 6 nemala byť predmetom širokého výkladu (rozsudok zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 22).

- 19 Na základe týchto zásad Súdny dvor rozhodol, že len žaloby, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania a sú s ním úzko späté, sú vylúčené z pôsobnosti nariadenia č. 44/2001. V dôsledku toho iba také žaloby patria do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000 (rozsudok zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 23).
- 20 Ide pritom o rovnaké kritérium, ktoré prevzalo odôvodnenie 6 nariadenia č. 1346/2000 na definovanie cieľa uvedeného nariadenia. Podľa tohto odôvodnenia sa totiž uvedené nariadenie obmedzuje na ustanovenia o súdnej právomoci na začatie konkurzného konania a na rozsudky, ktoré sú „vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté“.
- 21 V tomto kontexte treba vzhľadom na vyššie uvedené úvahy určiť, či na nekalosúťažné konanie, akou je žaloba v spore vo veci samej, toto dvojité kritérium spĺňa.
- 22 Pokiaľ ide o prvé kritérium, treba pripomenúť, že na určenie toho, či žaloba vyplýva priamo z konkurzného konania, rozhodujúcim kritériom, ktoré Súdny dvor použil na stanovenie oblasti, do ktorej patrí určitá žaloba, nie je procesný kontext, do ktorého táto žaloba patrí, ale jej právny základ. Podľa tohto prístupu treba preskúmať, či právo alebo povinnosť, ktoré sú základom žaloby, majú svoj pôvod vo všeobecných pravidlách občianskeho a obchodného práva alebo v odchylných pravidlách, ktoré sú osobitné pre konkurzné konania (rozsudok zo 4. septembra 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 27).
- 23 V prejednáwanej veci z konštatovaní vnútroštátneho súdu vyplýva, že predmetom žaloby vo veci samej je určenie zodpovednosti spoločností TM a TF, z ktorých prvá je nadobúdateľom odvetvia činnosti nadobudnutej v konkurznom konaní za údajné nekalosúťažné konanie na ujmu spoločnosti Expert France. V rámci tejto žaloby Expert France nespochybňuje platnosť nadobudnutia uskutočneného v rámci konkurzného konania, ktoré začal Amtsgericht Darmstadt (Okresný súd Darmstadt), ale skutočnosť, že TM tým, že kontaktovala zákazníkov spoločnosti Expert France a vyzvala ich, aby sa obracali so svojimi objednávkami priamo na ňu, sa pokúsila o získanie jej zákazníkov na ujmu jej záujmov.
- 24 Je pravda, že v rozsudku z 2. júla 2009, SCT Industri (C-111/08, EU:C:2009:419, bod 33), Súdny dvor rozhodol, že žaloba, ktorej predmetom je spochybnenie prevodu obchodných podielov uskutočneného v rámci konkurzného konania, spadá do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000.
- 25 Na rozdiel od veci, ktorá viedla k uvedenému rozsudku, v rámci ktorej sa správcovi konkurznej podstaty, ktorý previedol obchodné podiely, vytýkalo, že nevyužil právomoc založenú osobitne na ustanoveniach vnútroštátneho práva upravujúcich konkurzné konanie, sa však spor vo veci samej týka konania samotného nadobúdateľa.
- 26 Okrem toho Expert France konala výlučne na obranu svojich vlastných záujmov, a nie na obranu záujmov veriteľov v tomto konkurznom konaní. Táto žaloba napokon smeruje proti spoločnostiam TM a TF, ktorých konanie je upravené inými právnymi ustanoveniami, ako sú ustanovenia upravujúce konkurzné konanie. Prípadné následky takejto žaloby tak nemôžu mať žiadny vplyv na konkurzné konanie.
- 27 Treba teda konštatovať, že uplatnenie žaloby na nekalosúťažné konanie, ako je žaloba vo veci samej, má odlišný účel a nevychádza z osobitných ustanovení týkajúcich sa konkurzného konania.

- 28 Pokiaľ ide o druhé kritérium, uvedené v bode 20 tohto rozsudku, z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že na rozhodnutie, či sa uplatní dôvod na vylúčenie uvedený v článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001, je určujúca intenzita vzťahu existujúceho medzi súdnou žalobou a konkurzným konaním (rozsudok z 2. júla 2009, SCT Industri, C-111/08, EU:C:2009:419, bod 25).
- 29 Je pravda, že v prejednávanej veci smeruje žaloba na nekalosúťažné konanie voči spoločnosti TM, ktorá v rámci konkurzného konania nadobudla jedno odvetvie činnosti. Len čo sa však už dostalo nadobudnuté právo do moci nadobúdateľa, nezachováva si priamy vzťah s platobnou neschopnosťou dlžníka za každých okolností.
- 30 V tomto kontexte, aj keď existenciu vzťahu medzi žalobou vo veci samej a konkurzným konaním, ktoré sa týka spoločnosti Expert Maschinenbau, nemožno spochybníť, tento vzťah sa nezdá ani dostatočne priamy, ani dostatočne úzky na to, aby bola vylúčená pôsobnosť nariadenia č. 44/2001 a aby sa tak uplatnilo nariadenie č. 1346/2000.
- 31 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba na nekalosúťažné konanie, ktorou sa nadobúdateľovi odvetvia činnosti nadobudnutého v rámci konkurzného konania vytýka, že sa neoprávnene vydával za subjekt zabezpečujúci výhradnú distribúciu výrobkov vyrábaných dlžníkom, nepatrí do právomoci súdu, ktorý začal konkurzné konanie.

O trovách

- 32 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 3 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba na nekalosúťažné konanie, ktorou sa nadobúdateľovi odvetvia činnosti nadobudnutého v rámci konkurzného konania vytýka, že sa neoprávnene vydával za subjekt zabezpečujúci výhradnú distribúciu výrobkov vyrábaných dlžníkom, nepatrí do právomoci súdu, ktorý začal konkurzné konanie.

Podpisy